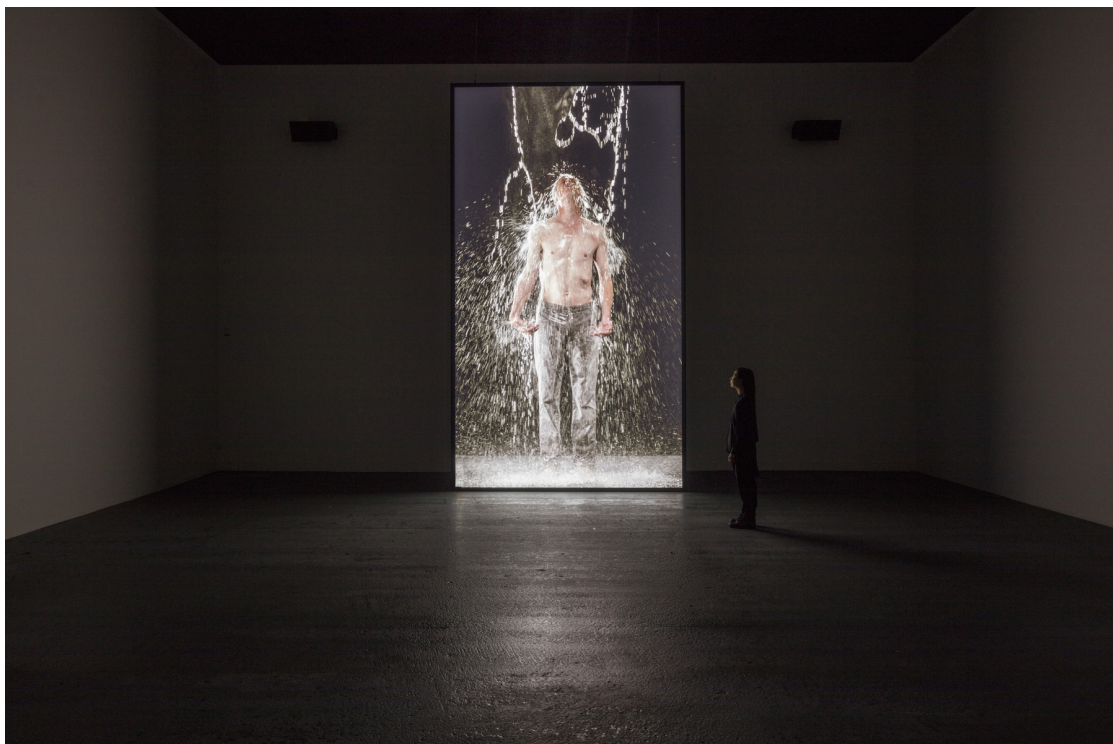

Kultur / Kunst

Populærreligiøs stjernehimme

PROFIL / 08.09.17

På Copenhagen Contemporary kan man lige nu opleve den amerikanske videokunstner Bill Violas værk, *Inverted Birth*. ATLAS har mødt Violas kreative direktør til åbningen af udstillingen.

Sigrid Kraglund Adamsson

I alle slags krydsfelter mellem naturvidenskab, filosofi, æstetiske videnskaber og samfundsvidenskaber findes der spekulationer om, hvad liv, død og kærlighed er og hvorfor, men det er indlysende, at der ikke findes entydige eller substantielle svar. Det er lidt som den følelse, man kan få, når man stirrer op på en stjernehimme en mørk aften. En slags ordløst sus, der både rummer det uforståelige ved, at man overhovedet er i live, men en dag ikke vil være det længere. At døden en dag vil indtræffe for os alle er en slags tomrum; et spørgsmålstegn, mennesker i alle kulturer og til alle tider har tegnet igen og igen. Og det er denne slags tomrum, den amerikanske videokunstner Bill Viola paradoksalt nok forsøger at folde ud med sine værker. Han har en række markante soloudstillinger bag sig over hele verden, alene i 2017 i Firenze, Hamburg og Bilbao, i 2005 udstillingen *Bill Viola – Visions* på ARoS i Aarhus, og de permanente udstillinger *Martyrs* (2014) og *Mary* i St. Paul's Cathedral i New York. I 2017 blev han desuden udnævnt til æresmedlem af Royal Academy, London. Hans værker tiltrækker store publikummer og vækker ofte stor kollektiv resonans, som med værket *The Quintet of Remembrance* (2000) udstillet på Metropolitan Museum of Art i New York. Værket blev for Bill Viola til som en bearbejdelse af tabet af hans far og derfor

i en krise både i hans liv og i hans kunstneriske virke, men kom også til at virke som en følelsesmæssigt brandpunkt i det sønderknuste New York efter 11. september 2001.

“ Pludselig går tiden i flere retninger på én gang

På Copenhagen Contemporary kan man indtil d. 26. november opleve Bill Violas værk *Inverted Birth* (2014). Det er en fem meter høj videoprojektion i et stort, sort rum, der er blevet opført til samme formål. I det otte minutter lange værk overhældes en mand i bar overkrop af fem forskellige væsker i skiftende farver: sort, rød, hvid og klar væske fulgt af let damp. Klippet afspilles baglæns og i slowmotion, og det er en svimlende oplevelse. Øjnene begynder kun langsomt at forstå, hvad de ser. Små, sorte dråber begynder at svæve opad, og langsomt løfter den sorte væske sig fra mandens krop. Med større og større kraft rejser væsken sig op omkring ham, og i et tæt bånd over hans hoved begynder den at blafre og langsomt skifte farve. Manden, som overhældes af væsken vrider sin krop og sine hænder, mens væsken hældes over ham, men det er ikke det, vi kigger på. Mens man stirrer på billedet af en mand, hvorfra hundredevis af liter tyktflydende og farvet væske langsomt forsvinder, betragter man samtidig hans reaktion på at blive badet i væsken, fordi klippet afspilles baglæns, og pludselig går tiden i flere retninger på én gang. Det er både en lettelse og en tung byrde at se på, og fornemmelsen af tiden som noget, man kan tage og føle på bliver tyk i rummet.

Det er en solrig dag, da ATLAS møder Kira Perov på Copenhagen Contemporary i forbindelse med åbningen af udstillingen. Hun er direktør for Bill Viola Studio og har arbejdet tæt sammen med Bill Viola siden 1979. Inden vi går ind i mørket for at opleve værket, forklarer hun: »Over længere tid er der opstået et tema i Bills kunst, som handler om kampen for at forstå, hvordan tiden passerer, vores korte interaktion med den og den verden, vi lever i, og vores forberedelser til at nå frem til vores egen dødelighed«, og mens solskinet udenfor begynder at føles som en lille sarkastisk understregning af livet som en kort, meningsløs affære, skynder Perov sig at understrege: »Men Bill er optimistisk, så disse værker er ikke morbide, men håbefulde og positive. I hvert eneste værk transformeres et individ. Bill elsker at citere en læresætning fra Ibn al'Arabi, sufi-mystiker, som beskrev livet som en endeløs rejse, da han sagde: 'Selvet er et ocean uden bredder. At stirre på det har ikke nogen begyndelse eller slutning, i denne verden eller den næste'«.

“ Problemet for Viola er, at hans kunst simpelthen ikke kan forklares med svulstige læresætninger, heller ikke

selvom det er det tætteste, man kommer på at beskrive det med ord.

Der er ingen tvivl om, at Bill Viola er inspireret af holistiske ideer om spiritualitet, og heri vækker hans kunst associationer til for eksempel Marina Abramovic, der kan finde på i lignende vendinger at bekende sig til en spirituel forståelse af kunstens betydning. Det er en slags insisteren på fra kunstnerens side, at kunsten er og må være et *andet*, at dets udveksling med sin beskuer må være dette magiske, uforklarlige suk, større end mennesket selv, og det er der al muligt grund til at insistere på. Desværre har denne slags udsagn det med at punktere den reelle udveksling mellem værk og beskuer, som gerne skulle være andet og mere end det, der kan sammenholdes i en bevinget buddhistisk læresætning. Lignende forbehold findes også blandt Violas kritikere, der i forbindelse med udstillingen *The Passions* (2003) for eksempel skrev, at han er: »en mester i opblæst, dyr, publikumsleflende, tårepersende hokus-pokus og religiøsitet«. Og desuden: »Til hvem end, der engang kaldte ham videoalderens Rembrandt. Det er han ikke. Rembrandt ville for længst være skredet ud for at få en drink, inden tingene gik så galt«. Problemet for Viola er, at hans kunst simpelthen ikke kan forklares med svulstige læresætninger, heller ikke selvom det er det tætteste, man kommer på at beskrive det med ord. Det er derimod i den ordløse praksis, det er at betragte disse værker og lade dem skære igennem vores kulturelle arv og dens grænser, mærke tiden gå i flere retninger på én gang og i et kort sekund og med åbne øjne mærke, at livet er flygtigt, der gør et værk som *Inverted Birth* til en flygtig, men stor oplevelse.

FAKTA

Bill Violas *Inverted Birth* kan opleves på
Copenhagen
Contemporary til d. 26.
november 2017.

